

Du Lịch Italy

Rome-Pisa-Florence-Verona-Venice

Phần 1

Sóng Việt - Đàm Giang

Rome-Pisa

Vào mùa hè năm 2000, trong dịp họp Đại Hội ngành chuyên môn, chúng tôi đã có dịp thăm viếng ngắn ngủi tỉnh Venice của Ý. Chúng tôi đã nghĩ sẽ có một ngày trở lại thăm thành phố Venice và nước Ý với những di tích lịch sử La-mã, những bảo tàng viện, và những tác phẩm hội họa và điêu khắc nổi tiếng trên toàn thế giới.

Và đầu mùa Xuân năm 2007, chúng tôi đã có cơ hội đi thăm viếng nước Ý. Một số bài viết ngắn kể cuộc hành trình, coi như kỷ niệm một chuyến thăm viếng Ý quốc êm đềm và mở rộng kiến thức cá nhân, để chia sẻ với các bạn.

Không kể Nga, Anh và một vài nước khác, Ý Đại Lợi và hầu như tất cả các nước ở Âu Châu hiện nay đã dùng hệ thống tiền tệ euro, và euro khi mới bắt đầu phát hành thì 1 euro có trị giá bằng 1 US dollar. Nhưng nay thì 1 euro tương đương cỡ 1.50 US dollars.

Lần đầu tiên đi đến một nước mà Anh ngữ chưa được phổ thông trên toàn quốc, chúng tôi đã đi theo đoàn du lịch có hướng dẫn, với 11 ngày và lịch trình gồm những đô thị như Rome, Pisa, Lucca, San Gimignano, Siena, Florence, Verona, Venice, Ravenna, Assisi, Orvieto, và sau cùng lại trở về Rome để đáp máy bay, bay về Mỹ.

Day 1-4

Rome

Sau khi bị chậm gần hai tiếng đồng hồ ở tại phi trường Michigan vì phải chờ máy bay của hãng Lufthansa, chúng tôi đến Munich trễ. Vì tại Rome có đình công tại hãng máy bay nên chúng tôi không có boarding pass từ Munich đi Rome, và phải xếp hàng cả giờ đổi vé tới lui để đi chuyển sau cỡ 4 hrs sau đó, từ Munich đi đến phi trường Fiumicino (Leonard di Vinci), Rome, Ý. Đến Fiumicino lúc 4PM, thì một hành lý bị thất lạc, lại phải chờ tìm hành lý 2 hrs vì hành lý có lẽ đã chuyển nhầm sang máy bay chuyển 2hrs sau đó. Đến 6PM thì phái đoàn đón tiếp để nghị làm giấy phân nản thất lạc hành lý để hãng máy bay cho người mang hành lý đến khách sạn vì đã quá trễ, những du khách khác phải chờ chúng tôi đã khá lâu.

Sau khi được dẫn đi ăn tối, chúng tôi về hotel Mediterraneo (Via Cavour 15) ngủ rất ngon, đến 2:00AM thì phone dưới nhà gọi lên báo tin là hành lý đã được mang đến hotel, chúng tôi một phần mừng vì tin vui, một phần không vui vì không ngủ lại được nữa. Giờ bên Ý trước giờ Mỹ (central) là 6hrs.

Sáng hôm sau họ đánh thức lúc 6:30AM để dậy ăn sáng tại khách sạn và sau đó đi thăm thành phố Rome và Vatican.

Ghi chú. Thành phố Rome bao quanh đô thị Vatican, Vatican là một thành phố hoàn toàn riêng biệt.

Một đặc trưng của Rome là Colosseum (thời 70-80), một đấu trường được xây cất từ thời Đế quốc La-Mã. Nguyên thủy chứa được 50,000 người mục đích chính là nơi để thú vật tàn sát nhau và giác đấu giữa người và vật, người và người đến chết người, để tiêu khiển vua chúa và dân chúng. Rome cũng là trung tâm thế giới của Phục hưng.

Vatican là quốc gia có diện tích nhỏ nhất thế giới. Diện tích cả nước là .17 sq mi hay .44 sq km, nằm trên vùng đất cao. Vatican tọa lạc phía tây bắc Rome. Dân số cỡ dưới 1,000 người. Năm 1929, chính phủ Italy đã ký với Giáo hoàng điều ước Ratlam, thừa nhận Vatican là một quốc gia có chủ quyền. Tuy diện tích nhỏ nhưng bộ máy hành chính của Vatican rất hoàn hảo, có quân đội bảo vệ do Thụy Sĩ tổ chức, có hệ thống bưu chính viễn thông và ngân hàng riêng. Tem do Vatican phát hành có thể lưu hành và sử dụng tại Italy.

Vatican không có các ngành công nghiệp, nông nghiệp cũng như không có tài nguyên khoáng sản, khách sạn, nhà hàng, nhà hát, hay trường học. Khí đốt, điện, nước và các mặt hàng tiêu dùng đều do Italy cung cấp.

Sau khi Đức Giáo Hoàng John Paul II chết vào ngày April 2, 2005, thì vào ngày 19 April, 2005, Hồng Y Giáo chủ người Đức Joseph Ratzinger được chọn làm Đức giáo Hoàng mới với tên Giáo Hoàng là Benedict XVI

Quốc gia Vatican do công trường thánh Peter (St.Peter's Square), đại giáo đường thánh Peter (St. Peter's Basilica), cung điện Vatican, nhà bảo tàng Vatican, công viên và một số đường phố hợp thành. Bức tường Vatican là ranh giới với Rome, Italy.

Trước tiên chúng tôi được dẫn đi coi Vatican Museum và Sistine Chapel. Trên con đường đi trong thành phố, chúng tôi thấy có rất nhiều tượng điêu khắc hoặc ở trên những con cầu bắc ngang sông Tiber, hay những công trường. Một bức tượng nổi tiếng ở Rome là tượng đồng Capitoline she-wolf có hình một con chó sói cái đang đứng, dưới bụng có hai trẻ nhỏ đang bú sữa. Đây là biểu tượng của Rome qua huyền thoại về hai anh em Romulus và Remus.

Theo huyền thoại La-Mã thì hai đứa trẻ đó là Romulus, người sáng lập ra Rome, và người em của Romulus tên là Remus. Câu chuyện bắt đầu khi thành phố Alba Longa của Ý do ông ngoại của anh em Romulus và Remus tên là Numitor, trị vì bị người em tên Amulius soán ngôi và bắt con gái của vua Numitor tên Rhea Silvia đi tu làm thánh nữ đồng trinh Vestal. Tuy nhiên thần chiến tranh (Mars), đem lòng yêu thương và sau đó nàng đã hạ sinh một đôi trẻ song nam. Amulius sợ rằng hai trẻ này khi lớn lên có thể lật đổ ông ta nên ra lệnh cho mang hai trẻ bỏ giỏ trôi sông Tiber khi nước sông đang dâng cao. Khi sông hạ, giỏ mây tạt vào bờ thì có một con chó sói cái bắt gặp, nhưng thay vì giết hại thì lại cho hai trẻ bú sữa và nuôi nấng. Sau đó vợ chồng người chăn cừu của Numitor tên Faustulus và Larentia tình cờ thấy hai trẻ đang bú sữa chó cái nên động tâm mang về nuôi dưỡng, đặt tên là Romulus và Remus. Hai trẻ lớn lên thành hai thanh niên vạm vỡ, mạnh khỏe. Một ngày Remus bị bắt và được dẫn đến trước Numitor để bị trừng phạt. Numitor nhận xét thấy Remus không thể là con của người chăn cừu nên gạn hỏi và sau đó khám phá ra rằng Remus chính là con của con gái Numitor. Một thời gian sau đó hai anh em đã lật đổ được Amulius, giết Amulius và hoàn phục ngôi vua lại cho ông ngoại.

Hai anh em Romulus và Remus quyết định thành lập một thành phố khác cho chính họ. Họ chọn nơi mà con chó sói cái đã nuôi dưỡng họ. Romulus lấy lưỡi cày vạch ranh giới và bắt đầu xây tường quanh ngọn đồi Palatine và ra lệnh không ai được vượt ra ngoài ranh giới đã quy đặt, nhưng Remus đã bất tuân lệnh vì cho rằng thành phố quá nhỏ nên nhảy ra ngoài. Romulus trong lúc tức giận đã rút kiếm chém chết Remus.

Romulus tiếp tục xây dựng thành phố và đặt tên thành phố là Roma. Romulus chấp nhận những người chạy trốn hay sống ngoài vòng luật pháp là những công dân đầu tiên của Roma được sống tại đồi Palatine. Vì không có đủ đàn bà để làm vợ cho những người này nên Romulus lập mưu để cưỡng bắt đàn bà, con gái của bộ lạc Ý mang tên Sabine. Romulus bày ra một bữa tiệc và mời những gia đình người Sabine tới dự. Trong bữa tiệc, khi được lệnh của Romulus, thì trong khi những người đàn ông Sabine không để ý thì người của Romulus chạy ủa đến và mang vác đàn bà phụ nữ Sabine đi. Đó là đề tài cho tác phẩm điêu khắc nổi tiếng sau đó mang tên "The Rape of the Sabine women" (chi tiết về bức tượng trong phần du lịch Florence). Vua của bộ lạc Sabine giận dữ nên gây chiến với Romulus, khi mà chiến cuộc còn đang tiếp diễn thì những người đàn bà có chồng và có con với người Roman cùng đã thích ứng với đời sống của họ nên cầu khẩn hai

bên ngưỡng chiến. Chiến tranh ngưng và Romulus đã cai trị và chứng tỏ mình là một lãnh đạo tài ba. Romulus không chết mà biến mất sau một ngày giông bão tố. Người La-Mã tin rằng thần Mars đã gọi Romulus về trời, và thờ phụng Romulus dưới tên Quirinus.

Ghi chú

* Ngoài ra huyền thoại được chó cái nuôi, có những truyền tụng hay qua những ấn bản khác nhau như hai anh em Romulus và Remus được nuôi bởi con chó sói Lupa (Latin còn có nghĩa là gái điếm và thần chó sói cái, dẫn đến lý luận giả định chó sói đây có thể là người mà không phải thú vật).

* Một huyền thoại khác nữa cho rằng Larentia (vợ của Faustulus) được gọi là lupa (chó sói cái) vì tính tình phóng khoáng của Larentia. Tùy theo thời điểm mà câu chuyện có thể viết thay đổi chứ không nhất thiết theo đúng lối cổ truyền.

* Mặc dù tượng Capitoline She-Wolf (the Capitoline Lupa, thế kỷ thứ 6, BCE) là điêu khắc Etruscan, nhưng nó liên hệ đến nghệ thuật La-Mã. Bức tượng đồng cao 85 cm là tượng trưng cho thành phố Roma. Huyền thoại Romulus và Remus trường tồn với hai anh em được nuôi sống bởi một con chó sói cái để hoàn thành sứ mạng sáng lập thành phố Roma. Tượng hai trẻ ngưng mặt bú sữa được tạo nên trong thời kỳ Phục-sinh, thế kỷ thứ 15 (Renaissance) (nhưng chó sói cái là Etruscan).

(Encarta.msn.com)

Vatican Museum (Musei Vaticani)

Nhà bảo tàng Vatican nằm ở phía bắc đại giáo đường thánh Peter, là bảo tàng lâu đời và nổi tiếng trên thế giới, với diện tích 55.000 m². Bảo tàng là một phần của dinh Vatican (Vatican Palace), nơi cư ngụ của Đức Giáo Hoàng từ năm 1377, bảo tàng có ước chừng 1,400 phòng, gồm 12 nhà trưng bày và 5 dãy hành lang, được gọi là "Phòng trưng bày nghệ thuật và bảo tàng Vatican". Trong kho tàng nghệ thuật này có rất nhiều tác phẩm nghệ thuật nổi tiếng.

Ngoài Vatican Museum với những nghệ thuật quý giá, Sistine Chapel với những tác phẩm của nhiều họa sĩ, điêu khắc tên tuổi, và nhất là tác phẩm của Michelangelo thì không nơi nào sánh bằng.

Sistine Chapel (Cappella Sistina).

Tiểu Giáo đường Sistine được dựng lên vào cỡ giữa năm 1473 đến 1481.

Tiểu giáo đường Sistine là nhà thờ nhỏ của các Giáo hoàng. Nhà thờ này nổi tiếng vì bức họa "Sự phán xét cuối cùng" (The Last Judgement) của Michelangelo.

Hành lang dài dẫn đến phòng có bức tranh "Sự phán xét cuối cùng" của Michelangelo là những tác phẩm trên trần của Michelangelo.

Bức trần Sistine Chapel (1508-1512) với nội dung miêu tả lại những câu chuyện trong Kinh thánh. Trong bức tranh có hơn 300 nhân vật, Michelangelo đã mất 4 năm để vẽ bức tranh này. Đây là tác phẩm tâm huyết nhất của Michelangelo.

Chín cảnh miêu tả chuyện Sáng Thế Kỳ trong Thánh kinh (Book of Genesis) gồm:

1. The Separation of Light and Darkness
2. The Creation of the Sun, Moon and Earth
3. The Separation of Land and Water
4. The Creation of Adam
5. The Creation of Eve
6. The Temptation and Expulsion
7. The Sacrifice of Noah
8. The Great Flood
9. The Drunkenness of Noah

Bức họa The Creation of Adam là bức họa nổi tiếng nhất thế giới trong lịch sử hội họa cho thấy một hình ảnh thánh tượng Bàn tay của Chúa (Hand of God) mang đến sự sống cho Adam.

Bức "*Sự phán xét cuối cùng*" được vẽ trong 6 năm, cao 20 m, rộng 10m, là bức họa lớn nhất thế giới. Trong bức họa có hơn 200 nhân vật.

Bức họa tổng hợp "*Sự phán xét cuối cùng*" vẽ bởi Michelangelo khoảng từ 1536 đến 1651 đặt trọng tâm vào hình ảnh của chúa Christ, ghi lại khi mà Sự phán xét cuối cùng được tuyên bố. Sự bình thản chịu đựng như đòi hỏi sự chú ý và làm dịu sự rối loạn đang diễn ra ở chung quanh. Bức họa bắt đầu đi chuyển chậm miêu tả tất cả những nhân vật liên quan.

Bên cạnh chúa Christ là đức mẹ Virgin đang nghiêng đầu trong tình trạng đầu hàng vì không thể can thiệp vào được quyết định đang xảy ra. Những vị thánh và những người được lựa chọn để lên Thiên đường, được vẽ chung quanh Chúa và Đức mẹ, cũng đang lo âu chờ đợi lời phán quyết. Vài vị thánh có thể nhận được ra ngay như thánh St Peter với hai chìa khoá, thánh Laurence với giá sắt (gridiron), St Bartholomew với da của chính ông trong tay trái mà từ trước đến giờ đã được giải thích là chân dung tự vẽ của chính Michelangelo, St Catherine of Alexandria với cogwheel, và St Sebastian đang quỳ gối cầm cung. Ở chính giữa phần dưới là thiên thần của Apocalypse đang đánh thức người chết bằng tiếng còi. Ở bên trái là những thân người đang trỗi dậy khi thân họ đang đi vào thiên đàng (Resurrection of the flesh), bên phải có thiên thần và quỷ

đang tranh đấu để mang người chịu hình phạt vào địa ngục. Phía dưới cùng có Charon với mái chèo và quỹ đang dẫn họ đến trước tòa Mino, có thân bị rắn cuốn. Sự khỏa thân trong bức họa của Michelangelo đã làm nhiều chức sắc đương thời khó chịu (Hồng Y Giáo Chủ Carafa), và nhất là vị chủ lễ của Đức Giáo Hoàng (Biagio De Cesena), và ông đã đòi lấy bức tường này ra khỏi Sistine Chapel. Để trả đũa Cesena, Michelangelo đã vẽ Mino có khuôn mặt tựa như Cesena. Sự ám chỉ nhân vật này với vị chức sắc chủ lễ Cesena thật rõ ràng không chối cãi được.

Bộ phận sinh dục nam sau đó được che đậy lại qua tài của họa sĩ Daniele Da Volterra. Cũng vì việc làm này mà Volterra được gán cho cái tên "họa sĩ vẽ đai quần" (breeches- painter).

Hiện nay bức họa này đã được tu bổ, sửa chữa, để mang lại màu sắc trong sáng nguyên thủy của ban đầu, trừ một góc trên cùng bên phải, được giữ lại mọi người so sánh. Những hình ảnh khỏa thân ban đầu sau một thời gian bị che đậy nay cũng đã được lấy bỏ đi để mang lại nguyên thủy như Michelangelo vẽ.

Căn phòng nhỏ phía sau phòng hình có một cánh cửa chứa lò đốt và một hệ thống ống dẫn khói ra ngoài. Đó là nơi để toà thánh chính thức thông báo khi bầu Đức Giáo Hoàng mới. Khi bầu được thì họ sẽ đốt cho khói trắng tỏa ra báo tin cả thành phố là đã chọn được Đức Giáo Hoàng mới, nếu khói đen bốc ra thì có nghĩa là chưa có sự thống nhất ý kiến và cần phải bầu lại.

St Peter's Basilica (Basilica di San Pietro)

Đại giáo đường thánh Peter là nhà thờ Thiên chúa tráng lệ nhất thế giới, trải dài từ đông sang tây dài 187 m, từ nam sang bắc rộng 137 m, cao 46 m. Nhà thờ không có kiểu mái hình chóp tượng trưng cho thần quyền tối cao và phong cách Gothic tháp cao chọc trời mà chạm kiểu mái vòm và vòm trời hình bán nguyệt. Nhìn từ xa có thể thấy được nhà thờ với kiểu kiến trúc cột to mái vòm cổ điển.

Bước vào nhà thờ, trên bức tường chính của đại điện có một vầng sáng hình tròn. Bên dưới vầng sáng là chỗ ngồi của thánh Peter, bốn chân ghế được chạm khắc hình voi, được đỡ bởi bức tượng của hai nhà thần học người Hy Lạp và hai nhà thần học người La Mã. Phía trên lưng ghế có trang trí hình hai tiểu thiên sứ, trong tay cầm chiếc chìa khoá mở cửa vào nước Chúa và chiếc mũ ba tầng của Giáo hoàng. Đây là chiếc mũ Giáo hoàng đội khi lên ngôi. Ba tầng tượng trưng cho thần quyền, quyền lập pháp và quyền tư pháp của Giáo hoàng. Chu vi của đỉnh vòm nhà thờ là 71 m, đường kính hơn 42 m.

Trên đỉnh bức tường trong đỉnh vòm có nhiều bức tranh và cửa sổ kính có khảm màu sắc rất tươi sáng. Bốn bức tường trong đại điện có nhiều tượng điêu khắc bằng đá cẩm thạch và bích họa lớn. Nhiều tác phẩm do các bậc tổ nghệ thuật trong thời kỳ văn hoá Phục hưng của Italy sáng tác như Quiaoto, Michelangelo, Bernini v.v...

Cánh cửa Holy Door (The Porta Sancta), cánh cửa cuối cùng ở bên phải của lối vào được Đức Giáo Hoàng mở cứ mỗi 25 năm một lần bằng cách dùng một búa bằng bạc gõ vào gạch (những viên gạch xây Holy Door có trưng bày trong một phòng ở bảo tàng Vatican). Lần chót cửa được mở là năm 2000, vậy là đến năm 2025 cánh cửa Holy Door mới lại được mở lại.

Bức tượng **The Pieta** (1498-1499) một tuyệt tác bằng đá cẩm thạch của Michelangelo trưng bày trong Đại thánh đường Peter, ở ngay phía cổng vào bên tay phải (tượng được bảo vệ trong lớp kính chống đạn dày 2 inches) miêu tả thân người của Jesus nằm trong lòng và vòng tay của đức mẹ Maria sau khi đã bị đóng đinh vào Thập-tự-giá (Crucifixion). Đây là một tác phẩm quan trọng vì nó quân bình tư tưởng giữa vẻ đẹp cổ điển với thiên nhiên của thời kỳ Phục hưng. Đây là một trong những tác phẩm nổi tiếng đã hoàn tất toàn hảo của Michelangelo khi ông chỉ mới 24 tuổi.

Đây là bức tượng duy nhất có chữ ký của ông nằm trên một băng đặt ngang ngực của Mary và một chữ M trong tay phải của Mary.

Ngay dưới nhà vòm của Michelangelo là một cái giường vua (long đình: canopy/baldacchino) bằng đồng của Bernini cao 29 m (50ft). Bốn cột đồng xoắn chạm trổ lá cây laurier, olive vàng, và nhiều con ong. Dưới canopy là mộ của thánh Peter (nhưng cốt để ở nơi khác). Bên phải là tượng của thánh Peter, những ngón chân bên bàn chân phải của thánh đã bị mòn .

St. Peter's Square (Piazza San Pietro)

Đối diện với Đại giáo đường thánh Peter là quảng trường (công trường) thánh Peter (San Pietro) hình bầu dục. Đây là công trình kiến trúc của Bernini. Hai bên là hai dãy cột làm bằng đá cẩm thạch kiểu Toskana sắp lớp theo dạng hình bán nguyệt bao quanh quảng trường. Tổng cộng có 284 cột tròn và 88 cột vuông trông rất uy nghi tráng lệ.

Giữa công trường là một tấm bia tháp vuông và nhọn (obelisk), cao 41 m. Tấm bia tháp này là do Hoàng đế La Mã Caligula mang từ Ai Cập về để trang trí cho quảng trường bên cạnh hoàng cung. Năm 1586, Giáo hoàng Sixtine V ra lệnh chuyển tấm bia đó về công trường thánh Peter. Giữa bia có khảm đá cẩm thạch phát quang màu trắng. Từ trên không nhìn xuống, công trường trông giống một bánh xe cực lớn.

Diện tích công trường thánh Peter rất lớn, có thể chứa khoảng 500,000 người và là nơi toà thánh Vatican dùng để cử hành các hoạt động lớn của tôn giáo.

Chúng tôi thăm công trường vào ngày thứ Tư nên có dịp được thấy Đức Giáo Hoàng làm lễ và ban ơn cho con chiên. Nhưng cũng vì là buổi sáng có Đức Giáo Hoàng nên phải đến lần thứ hai khi quay trở lại Rome mới thăm được đại giáo đường thánh Peter (St Peter's Basilica).

Ghi chú. Những địa danh hay tên nhân vật lịch sử được viết lúc Anh ngữ, lúc chữ Ý là một chủ ý để du khách làm quen với tên trên bản đồ hay đường phố bên Ý.

Rời công trường St Peter, chúng tôi đi xe ngang qua sông Tiber vào thăm Colosseum và Roman Forum. Nằm giữa sông Tiber (Fiume Tevere) khúc đối diện Colosseum có một đảo nhỏ xíu có nhà và cây cỏ xanh đẹp mang tên Isola.

The Colosseum (Colosseo)

Ut quis quem vicerit occidat.

"Kill the defeated, whoever he may be." --*Gladiator's proverb*

Vào thời cổ La-mã, Colosseum ban đầu mang tên Flavian Amphitheater là tên của giòng họ của hoàng đế Vespasian và Titus. Sau đó được đổi thành Colosseum có lẽ vì bức tượng khổng lồ của Neron đứng gần đó.

Colosseum với vòng bầu dục của Colosseum dài 188 m, rộng 156 m, rộng lớn, huy hoàng ngày xưa, nay là một di tích lịch sử quý giá với cỏ mọc xanh và dấu tích của sàn gỗ, chỉ chút lối đi để dẫn súc vật và những người gladiators vào đấu trường.

Nghiên cứu cho biết với kiến trúc rất hiệu nghiệm, qua những cửa ngõ đi vào Colosseum thì trong vòng 15 phút cả 50,000 người có thể đã vào ngồi được trong arena. Chỗ ngồi đều có ghi số tương ứng với số trên vé để đi vào qua 76 cửa vòng cung, một số vòng cung còn thấy rõ hàng số này. Lối cấu trúc ngàn xưa và hệ thống vé vào cửa hiện nay vẫn còn được dùng trong nhiều biến cố trò chơi hay thể thao như ở đấu bò ở Spain hay baseball của Mỹ. Colosseum cao 4 tầng, ba tầng dưới có 80 vòng cung và 80 cột. Colosseum không có mái, tuy nhiên bạt có thể giăng lên và móc vào những móc hiện còn thấy trên tầng cao của Colosseum.

Tất cả Roman Forum gồm Basilica of Constantine, Temple of Romulus (con của Marcus Aurelius), Temple of Saturn, Arches of Septimius Severus và Titus, và Circo Massimo, v.v...còn hoài vẫn chưa hết.

Có nhìn tận mắt những di tích của một thời vàng son La mã mới thấy thần phục văn minh cổ và suy nghĩ về luật thịnh suy tuần hoàn với những sự kiện đã và sẽ còn tiếp diễn mãi. Rời Roman Forum, chúng tôi đi thăm nhà vòm Pantheon và những thắng cảnh gần chung quanh.

The Pantheon

Pantheon là một kiến trúc hình tròn phía trước có ba dãy cột Corinthian to vĩ đại làm bằng đá hoa cương (granite), tám cột hàng ngoài cùng, hai dãy bốn cột phía bên trong, dưới một cái mi (pediment) dẫn vào một nhà vòm có mái tròn bằng bê-tông, có một lỗ mở ở chính giữa đỉnh vòm, gọi là Mắt lớn (Great Eye) mở nhìn trời. Một cấu trúc chữ nhật nối dãy cột phía trước với nhà vòm.

Pantheon có cấu trúc rất đặc biệt với một nhà vòm nặng trên 5,000 tấn. Độ dày của nhà vòm cũng thay đổi từ 6.4 m ở dưới chân vòm và 1.4 m ở đỉnh vòm chung quanh lỗ mở (oculus). Chiều cao từ sàn đến oculus là 43.3 m. Sau hơn bao nhiêu thế kỷ (từ 27 B.C) đến nay vẫn còn bền vững với thời gian. Lỗ mở trên đỉnh đón ánh sáng và mưa. Ngay trên sàn nhà đối thẳng từ oculus xuống là những lỗ mở để nước thoát.

Theo như tài liệu của địa phương và qua cô hướng dẫn thì khi trời mưa, mà cửa nhà vòm mở thì dù mưa mạnh hay nặng đên đâu đi nữa thì số lượng nước mưa theo oculus vào nhà vòm vẫn ít, nhưng nếu cửa vào đóng thì lượng nước có thể ngập đến một mức đáng kể gần những trưng bày trong nhà vòm. Cái Great Eye (oculus) ngoài tượng trưng cho nguồn ánh sáng và biểu hiện

của mặt trời, còn có công dụng điều nhiệt và điều hàn. Khi gió tạt vào nhà vòm qua oculus, nó gia tăng và tạo một vùng áp suất âm gọi là hiệu quả Venturi. Hiệu quả này kéo không khí thoát ra khỏi oculus, tạo cơ hội cho thêm khí vào qua cửa chính.

Pantheon có ảnh hưởng rất lớn kiến trúc tại Âu châu và Hoa kỳ từ thời Phục hưng với tác phẩm của nhà vòm Santa Maria del Fiore có đường kính 42 m của Brunelleschi ở Florence, hoàn tất vào năm 1436. Kiến trúc vòm của Pantheon cũng hiện diện rất thường ở một số dinh thự nổi tiếng như Bảo tàng viện đọc sách của Anh (British Museum Reading Room), Thư viện Trung ương Manchester (Manchester Central Library), Thư viện Low ở Đại Học Columbia, New York, ở Đức, ở Úc, v.v...

Piazza Novona

Một nơi nữa cũng đáng xem là Piazza Novona có "*Fountain of the Four Rivers*" của Bernini (1648-51) làm bằng đá vôi vàng lợt (travertine) và cẩm thạch. Vòi nước (fountain) này miêu tả bốn giòng sông biết vào thời đó.

Fountain gồm một bệ đá thô đặt làm nền ở giữa làm nguồn cho nước chảy ra, Chính giữa Fountain có dựng một obelisk Ai cập. Bốn giòng sông được tượng trưng bởi bốn người đàn ông: sông Danube (Âu châu), sông Ganges (Á Châu), sông Nile có hình người với đầu có phủ khăn vì lúc đó chưa biết nguồn sông Nile ở đâu, và sông Rio della Plata với người có nhiều đồng tiền bên cạnh tượng trưng cho giàu có của Mỹ quốc.

Rời "*Vòi nước của bốn giòng sông*", chúng tôi đi thăm những bậc thang nổi tiếng nhất của Rome.

Spanish Steps (Piazza di Spagna và Scalinata di Trinita dei Monti)

Spanish Steps (*Scalinata di Trinità dei Monti*) là những bậc thềm Tây Ban Nha nối liền Piazza di Spagna ở phía dưới và nhà thờ dei Monti (hồi xưa dưới sự cai quản của giòng vua Bourbon của Pháp), ở phía trên cao. Thềm thang kỷ niệm này gồm 138 bậc được xây vào năm 1723-1725 có mục đích nối liền sứ quán Tây Ban Nha Bourbon đến Holy See.

Ở trên bậc thềm cao nhất là có dựng một obelisk.

Ngay dưới chân bậc thang và trong công trường là bồn phun nước hình cái thuyền của bố con Bernini (La Fontana della Barcaccia "*Fountain of the Old Boat*"). Nước chảy ra từ vòi phun nước là nước uống được nên rất nhiều người đi ra gần vòi nước để uống và chụp hình.

Spanish Steps

Đây là một địa điểm đông đảo du khách trẻ đến tụ họp. Vào mùa lễ Giáng Sinh trang hoàng rất đẹp, và vào mùa hè, chậu hoa Azaleas được đặt phủ đầy bụi thềm. Ngay dưới chân bậc thang ở bên tay phải là căn nhà mà thi hào người Anh John Keats đã sống và chết vào năm 1821.

Từ Spanish steps chúng tôi thả bộ đi đến thăm vòi nước Trevi nổi tiếng của Rome. Con đường dẫn đến vòi nước Trevi hơi khó tìm, thật nhỏ hẹp và đông đúc du khách, nhưng khi nhìn thấy được fountain này thì thật là tuyệt. Đẹp vô cùng!

Trevi Fountain (Fontana di Trevi)

"*Trevi Fountain*" đã được bất tử hóa trong film *La Dolce Vita* (1960) của Federico Fellini với cảnh cô đào Anita Eckberg trong vai nữ tài tử Sylvia nhảy vào Fountain tắm mát.

Phải nhìn tận mắt mới thấy cái đẹp điêu khắc của toàn thể tác phẩm, một công trình của Pietro da Cortona, Bernini, và Nicola Salvi hoàn tất phần chính vào năm 1751. Một vòm tròn chiến thắng chế ngự cảnh ở phía trên cao nơi Neptune đứng, mỗi bên có hai cột Corinthian và được bao quanh bởi nhiều tượng. Phần lõm vào tường ở giữa cho tượng Neptune đang đứng trên một xe đi có dạng vỏ sò kéo bởi đôi ngựa biển. Hai khung chữ nhật lõm nhỏ hơn ở hai bên, bên trái chứa tượng Abundance (khắc bởi F. Valle) ở trên là Agrippa chấp thuận dự án Ống dẫn nước (Agrippa approving the plans for the Aqueduct bởi Andrea Bergondi), và bên phải là tượng Salubrity (bởi F Valle) với phía trên là tượng khắc Virgin chỉ đường cho lính (bởi G.B. Grossi). Thần Neptune đứng rất phong độ kềm chế hai con ngựa biển đang ở trong hai trạng thái khác biệt: một thì bình thản, một thì hung hăng. Hai ngựa biển này được hướng dẫn bởi hai người cá Triton từ dưới nước trồi lên. Hai tượng Tritons này là công trình điêu khắc của P. Bracci thực hiện vào năm 1762.

Piazza della Repubblica – Fontana della Naiadi

Gần khách sạn Mediterraneo nơi chúng tôi tạm trú có thể đi bộ thăm viếng "*The Fountain of the Nymphs*" ở Piazza della Repubblica. Nơi này có một thác nước ở giữa và bao quanh một nửa hình tròn bởi hai tòa nhà cổ. Cảnh rất nguy nga tráng lệ. Trung tâm này là một điểm tròn và xe cộ đi lại lúc nào cũng đông đúc rất đông.

Nguyên thủy, nơi đây được gọi là Piazza Esedra với nhà tắm công cộng (Baths of Diocletian) được xây cất từ những năm 1700. Cũng giống như nhiều địa điểm di tích lịch sử khác, vào thế kỷ 19, bồn phun nước mới này đã được xây trên nhà tắm công cộng cũ. Fontana delle Naiadi (*The*

Fountain of the Nymphs) là một fountain lớn dựng lên vào năm 1900. Bồn nước có chứa tượng bốn nữ thần sông bằng đồng khỏa thân (tác phẩm của Mario Rutelli), đó là những nữ thần bảo vệ sông, hồ, biển và lạch nước dưới đất ngầm. Mỗi nữ thần được tạo nên trong một vị trí khác nhau và đại diện những dạng khác nhau của nước: ngựa biển cho đại dương, rắn nước cho sông, thiên nga cho hồ, và thần lặn tượng trưng cho nước lạch ngầm dưới đất. Sự khỏa thân với hình dung rất gợi cảm của tượng bốn nữ thần này là một quan tâm của một số giới chức thời đó, và nước chỉ được chính thức cho chảy vào bồn phun hơn một năm sau khi hoàn tất. Bức tượng chính giữa bồn phun nước là thần biển Glaucus, được mang thêm vào vào năm 1911, đang gắng kèm chế một con cá lớn. Nước cung cấp cho Fountain là từ Acqua Marcia đã được tạo nên cỡ 144 BC để cung cấp nước cho Rome từ Tivoli.

Đi chơi Ý mà không ăn kem gelato thì thiệt uổng. Chúng tôi mê gelato đến độ hầu như ngày nào cũng xà vào mua gelato khi thấy tiệm bán. Gelato là một loại ice cream đặc biệt khác ice-cream ở Mỹ. Gelato làm với sữa toàn phần, trứng, đường, và thêm vào mùi vị. Vì gelato rất thịnh hành nên chỗ nào cũng có bán. Có nơi làm lấy gelato cho cửa tiệm của họ (produzione propria/homemade hay nostra produzione/our product), nhưng nhiều nơi đặt từ trung tâm nào đó.

Cửa hàng bán gelato cũng giống như cửa hàng bán ice-cream của Mỹ, với quầy kính chứa từng ô có các loại gelato khác nhau, mang tên bên cạnh, thích loại nào thì nói cho họ mức từng scoop (gusto) hay nhiều scoop (gusti). Giá gelato vào năm 2000 là 1 euro hai gusti, bây giờ giá năm 2007 thì hai gusti giá 2.5 euros. Gelato có thể order cho vào cup giấy hay trên cone. Nếu muốn có whipped cream (panna) thì trả thêm tiền. Mua xong mới trả tiền và mang ra ngoài tiệm để ăn dọc theo đường phố vì tiệm bán gelato rất nhỏ.

Thật ra tiệm gì cũng nhỏ, và những tiệm ăn có chỗ ngồi ở các công trường, hay thẳng cảnh đều tính thêm tiền ghế ngồi, tiền ghế nhiều khi còn đắt hơn thức ăn du khách mua.

Thời gian ở Rome quá ngắn để đi thăm được tất cả những di tích hay thẳng cảnh, tuy nhiên chúng tôi rất vui vì đã tận dụng được tất cả thì giờ để thăm những nơi mình muốn.

Những nơi muốn đi thăm mà không có thì giờ là Galleria Borghese, San Clemente, Piazza del Campidoglio, Santa Maria Cosmedin (đây là nơi có miệng đá tròn khắc mặt người mang tên Mouth of Truth/Bocca della Verita, đã được biết đến nhiều hơn qua cuốn phim Roman Holiday-1953 do hai tài tử Audrey Hepburn và Gregory Peck đóng vai chính), và nhiều nơi khác nữa trong thành Rome.

Day 5: Pisa-Lucca

Pisa-Lucca

Sau khi ăn sáng, xe bus của chúng tôi trực chỉ đi lên miền tây bắc để thăm toà tháp nghiêng **Pisa** (Torre Pendente).

Pisa

Toà tháp nghiêng Pisa tọa lạc trong "vùng nhiệm màu" Campo dei Miracoli, ở ngoài trông xa thấy nhỏ nhỏ xinh xinh, nằm sau Nhà thờ vòm Duomo, Nhà rửa tội (Baptistery/Baptistry/Battistero). Đây là những công trình rất đẹp của Giovanni và Nicola Pisano.

Cái lầm lẫn của nhà kiến trúc vẽ toà tháp Pisa là một lầm lẫn nặng 14,500 tấn. Tuy nhiên trải qua nhiều khó khăn trong thời gian đầu và những lần bảo trì trong vài thập niên qua, hiện nay tháp Pisa đã giữ vững độ nghiêng trong tầm ước của những chuyên viên bảo trì

Nằm trong Campo dei Miracoli, toà tháp Pisa được dự trù xây cất như một tháp chuông vào năm 1173 cho thành phố Pisa. Năm năm sau đó nó bắt đầu nghiêng sau khi tầng thứ ba được hoàn tất. Chỉ tới khi đó người ta mới khám phá ra rằng hỗn hợp làm nền cho tower không đủ

manh để giữ được tòa tháp. Sau đó việc xây cất phải đình chỉ vì chiến tranh liên miên với Genoa và kiến trúc gia hy vọng nó sẽ ổn định lại.

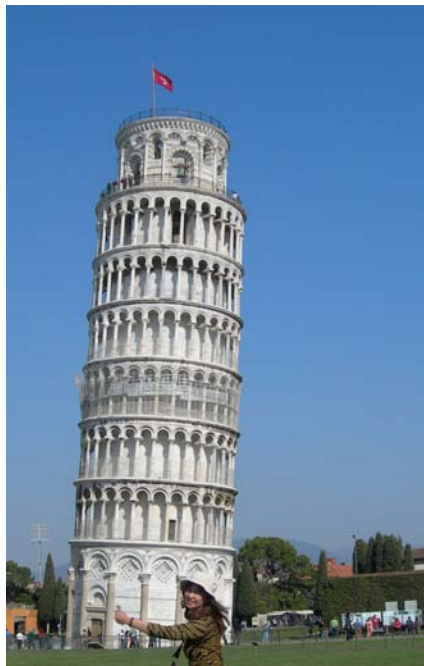
Gần 100 năm sau kiến trúc gia Giovanni di Simone mới hoàn tất thêm 4 tầng nữa, tương ứng với chiều nghiêng của tòa tháp. Sau cùng một cái lầu chuông được xây trên đỉnh vào năm 1372.

Trong đệ nhị thế chiến, do một may mắn mà Pisa tower đã tránh được vào phút chót khỏi bị phá hủy do lệnh của quân đội Hoa Kỳ để tránh bị kẻ thù bắn sè.

May mắn hơn nữa là sau bao nhiêu khổ công bảo trì, tòa tháp Pisa đã được mở cửa lại cho dân chúng vào xem vào năm 2001. Tháp nghiêng Pisa cao 56 m (182 ft), gồm 8 tầng. Muốn lên tới ngọn tháp thì phải leo 293 bậc thang hẹp xoắn vòng, và một chuyến thăm cỡ 45 phút chỉ cho phép 30 người lên một lúc.

Đứng xa xa chúng tôi bắt chước một số du khách, cũng giả vờ dơ tay lên đỡ tòa tháp nghiêng để chụp hình kỷ niệm. Tác giả của những hàng chữ này lại còn ôm quàng cái bánh gateau khổng lồ, cao lênh khênh này.

Tưởng cũng nên nhắc lại Pisa là nơi sinh của nhà vật lý học Galileo Galilei (1564-1642).

Lucca

Rời Pisa thì tiến lên Lucca, một thành phố thời trung cổ được hoàn toàn bao quanh bởi một bức tường dựng từ thế kỷ thứ 17, bức tường thành bao quanh này chu vi cỡ 3 miles và có thể đi bộ hay đi xe đạp trên đó. Lucca nằm giữa đồng bằng vùng tây bắc Tuscany, ở đó có Piazza San Michele và có căn nhà (nay là bảo tàng viện) và bức tượng đồng của nhà soạn nhạc nổi danh Giacomo Puccini (1858-1924), người đã để lại những tác phẩm bất hủ như La Bohème (1896), Tosca (1900), và Madame Butterfly (1904). Trong nhà này có trưng chiếc đàn dương cầm mà ông Puccini đã soạn bài cuối cùng của ông.

Lucca cũng có tòa tháp Guinigi với cây trồng trên đỉnh tòa tháp, đứng ở đây có thể nhìn tỉnh Lucca phía dưới.

Lang thang ngắm thành phố, nhà thờ và lưu lại ở Lucca một tối rồi sáng hôm sau chúng tôi đi tới Florence.

Tối hôm ở Lucca cũng như những buổi tối khác, thức ăn hoàn toàn theo lối Ý với soup, pasta, thịt, salad, và tráng miệng. Rượu vang luôn luôn có mặt trên bàn ăn như thường lệ. Không may

cho tôi, ăn xong lên phòng là bắt đầu khó chịu, muốn ói mà không ói được, cứ đau bao tử ngấm ngấm, biết là bị đầy nhưng vì quên không mang thuốc nên đành chịu. Nghỉ cũng lạ, tôi đi du lịch nhiều nơi Âu châu, Á châu, Canada, Mỹ Châu... không hề bị bệnh mà kỳ này y y Italy là nước khá an toàn nên quên mang thuốc antacid hay famotidine. Đến gần sáng chịu không nổi đành phải nói cô tourguide gọi bác sĩ đến khám bệnh và cho toa thuốc. Cô tourguide hỏi tôi muốn theo đoàn hay đi thẳng trước đến Florence. Tôi đã chọn theo đoàn, vì nếu đi một mình bay đến Florence thì tiếng Ý không biết e gặp nhiều khó khăn hơn.

Day 6 San Gimignano-Siena-Florence

Trên đường đi thì ghé San Gimignano rồi đến Siena.

Siena

Công trường chính của thành phố Siena, Piazza Del Campo, hàng năm có cuộc đua ngựa lừng danh Palio vào July và August. Thánh đường Cattedrale di Santa Maria mặt tiền mang màu trắng đá cẩm thạch với nhiều trạm trổ điêu khắc. Đường phố Siena chật hẹp, lát đá, lên xuống dốc. Từ trên coi nhìn xuống thấy công trường Piazza Del Campo hình cong như vỏ sò nằm ngay dưới thung lũng., chung quanh là những phố cao, xây bằng gạch đỏ.

Rồi đi thăm một nhà trồng nho và nếm thử rượu.

Vì bị trúng thực tối hôm trước nên tôi không thể thăm viếng nhiều trong ngày thăm viếng Siena và nhà trồng nho, nhưng quang cảnh thì đẹp vô cùng.

Khi đến hotel ở Florence thì tôi bỏ ăn tối và ngủ một mạch suốt từ 7:00PM đến 6:00AM. Nhờ vậy mà lại sức và đi chơi khắp Florence ngày hôm sau.

Tài liệu tham khảo.

Fodor's See it Italy

Berlitz Pocket Guide Italy

Nhiều trang Wikipedia khác nhau

Hình Capitoline She-Wolf của Entarca.msn.com

Những hình khác thuộc tập hình cá nhân của tác giả

Sóng Việt-Đàm Giang

còn tiếp...